

A katonaszökevény

A lelkipásztor napi feladatai továbbra is megmaradtak. A halál nem csak a fronton aratott. Verőfényes október délután volt. Közvetlenül a temetőből temettünk egy férfit. A sárguló bokrok között, a háború viharában egyedül a zsoldár maradt bizonyosságunk: „Az embereket te meg hagyod halni...” (Ref. Én. 90. zsolt) A villanyoszlopokon a szél himbálta az akasztottakat, úgy tűnt, mintha harang és harangszó egybeolvadt volna... Záróénekünk: Általad megholt a halál... A látás nem volt képes ezt elfogadni, csak a hit.

Búcsúzokodom a gyászolóktól, s akkor minden előzmény nélkül testvéröcsémet látom, Zolit, amint a sírok, bokrok közül felém közeledik. Tudtam, hogy a magyar hadseregben katoná. Pár nappal ezelőtt szülőfaluunkban, lelkész édesapám parókiáján mint katonaszökevényt fogták el. Katonaszökevénynek a golyó általi halál túl elegánsnak számított. A nyilas-keresztesek ezért fára aggatták őket. Öcsémet édesapánk tekintélye s a nálunk elszállásolt parancsnok jóakarata mentette meg. Megúsztta néhány pofonnal. Csapattestével tovább kellett mennie. De mi lesz most? Tanúja leszek saját testvérem akasztásának?

Most itt lépdél mellettem. Engem még igazolt a palástom, a státusom. De őt? Nem szóltunk egymáshoz. Szemünk előtt himbálóztak a pár órával ezelőtt kivégzett, még ki sem hűlt szökevénytetemek. A szederjes arcok, a csorgó nyál, a kiguvadt szemek... De hosszú lett az a pár száz méter a temetőtől a parókiáig!

Végül is megúsztuk. Nem jöttek a mindenkit igazoltató járőrök. Egy héten át a lelkészlak fürdőszobájában bújtattuk. Neki valóban felszabadulást hozott „a dicsőséges szovjet hadsereg”.